

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobkyně: **R. P.**, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2010, č. j. 3 Nc 74/2009 - 41,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2010, č. j. 3 Nc 74/2009 - 41, **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Dne 6. 11. 2009 podala žalobkyně u Městského soudu v Praze žalobu proti rozhodnutí žalovaného, v níž požádala o ustanovení zástupce.

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2010, č. j. 3 Nc 74/2009 - 41, nebyl žalobkyni zástupce pro žalobní řízení ustanoven. Soud v odůvodnění tohoto usnesení uvedl, že žalobkyni zaslal tiskopis vzoru 060 - potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, k jehož vyplnění určil čtrnáctidenní lhůtu. Uvedený tiskopis byl žalobkyni doručen dne 7. 12. 2009, avšak ta jej ve stanovené lhůtě nevyplnila a nezaslala zpět soudu. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 6 Ads 72/2009 - 144, je přitom nemajetnost zapotřebí doložit pro každé jednotlivé soudní řízení, v němž účastník žádá o osvobození od soudních poplatků či o ustanovení zástupce, neboť jeho majetkové poměry se mohou v průběhu času měnit a formulář předložený v odlišném časovém období proto nemusí být relevantní pro posouzení majetkových poměrů v jiném soudním řízení. Jestliže tedy žalobkyně v dané věci nepředložila soudu vyplněný tiskopis vzoru 060, nebylo možné posoudit, zda splňuje předpoklady pro osvobození od soudních

poplatků, což je nezbytná podmínka pro ustanovení zástupce. Za této situace tedy nebylo možné o ustanovení zástupce rozhodnout.

Proti tomuto usnesení podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě dne 21. 1. 2010 kasační stížnost, a to elektronicky bez ověřeného podpisu. Městský soud v Praze pak věc předložil Nejvyššímu správnímu soudu s tím, že kvůli formě tohoto podání neodstraňoval jeho případné vady ani nevyžadoval vyjádření ke kasační stížnosti. Městský soud v Praze tedy kasační stížnost zcela evidentně považoval za podání učiněné v jiné než zákonem stanovené formě, k němuž nelze přihlížet. Takový závěr by však bylo možné učinit, kdyby elektronicky podaná kasační stížnost bez ověřeného podpisu nebyla do tří dnů potvrzena písemným podáním shodného obsahu nebo kdyby ve stejné lhůtě nebyl předložen její originál, jak vyplývá z ustanovení § 37 odst. 2 věty druhé soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Ve spise Městského soudu v Praze sp. zn. 3 Nc 74/2009 se sice žádné takové podání navazující na elektronicky podanou kasační stížnost bez ověřeného podpisu v době předložení věci Nejvyššímu správnímu soudu nenacházelo, nicméně k předkládací zprávě byl připojen vytištěný mail stejného obsahu, který stěžovatelka podepsala a doručila soudu dne 22. 1. 2010, tedy následujícího dne po podání kasační stížnosti. Ta tedy byla v třídní lhůtě potvrzena zákonem stanovenou formou, takže je potřeba k ní přihlížet.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítla, že jeden předseda senátu Městského soudu v Praze rozhodoval ve věcech, které byly zapsány do dvou soudních kanceláří pod sp. zn. 2 Cad 122/2009 a sp. zn. 3 Nc 74/2009, ačkoli v nich byl tentýž žalovaný. Proto se lze domnívat, že žaloba proti těmto rozhodnutím žalovaného je vedena pod dvěma spisovými značkami.

Podle další stížnostní námitky není předseda senátu schopen správně napsat její jméno, příjmení a adresu a v předchozích soudních řízeních vydával několikrát opravná usnesení. Navíc výzva k předložení tiskopisu vzoru 060 nebyla opatřena podpisem s uvedením jména osoby, která odpovídala za správnost jejího vyhotovení.

Konečně stěžovatelka namítla, že vyplněný tiskopis vzoru 060 soudu doručila dne 23. 11. 2009 ve věci sp. zn. 3 Nc 59/2009, čímž dostatečně doložila svou nemajetnost. Na základě údajů uvedených v tomto tiskopise jí pak Městský soud v Praze ve věcech sp. zn. 3 Nc 56/2009, sp. zn. 3 Nc 59/2009 a sp. zn. 2 Cad 146/2008 ustanovil zástupce.

Vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti nebylo vyžadováno.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Městského soudu v Praze v souladu s ustanoveními § 109 odst. 2 a 3 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež byly stěžovatelkou v kasační stížnosti uplatněny. Přitom neshledal vady uvedené v ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004 - 41, publikovaném pod č. 486/2005 Sb. NSS, dospěl k závěru, že „v řízení u Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na

ustanovení zástupce žalobců není důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti nedostatek právního zastoupení (§ 103 odst. 2 s. ř. s.).“ Tento judikát vychází z toho, že povaha rozhodnutí o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce vylučuje, aby bylo možno nedostatek podmínky povinného zastoupení považovat za překážku, jež by bránila vydání rozhodnutí o kasační stížnosti. Je-li tedy předmětem tohoto soudního přezkumu rozhodnutí, jímž nebylo vyhověno žádosti stěžovatelky o ustanovení zástupce pro žalobní řízení z řad advokátů, pak trvání na podmínce povinného zastoupení v řízení o kasační stížnosti by vedlo k vlastnímu popření cíle, který byl touto žádostí sledován. Z toho tedy vyplývá, že v řízení o kasační stížnosti proti napadenému usnesení Městského soudu v Praze nemusí být stěžovatelka zastoupena advokátem.

Stížnostní námitky o duplicitním vedení žalobního řízení a o formálních nedostatcích úkonů soudu lze podřadit pod důvod kasační stížnosti uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť v nich se brojí proti tvrzeným vadám řízení před soudem, které mohly mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Do rejstříku Nc se zapisují nejasné návrhy a podání, jejichž účel se nedá poznat (bod 5/III Přílohy 1 Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 3. 12. 2001, č. j. 505/2001-Org, o vnitřním a kancelářském řádu pro okresní, krajské a vrchní soudy). Jestliže tedy Městský soud v Praze v nyní projednávané věci považoval žalobu stěžovatelky za nejasné podání a věc z tohoto důvodu vede pod sp. zn. 3 Nc 74/2009, pak musí v dalším průběhu žalobního řízení postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. zjistit, proti jakému konkrétnímu rozhodnutí žalovaného tato žaloba směřuje. Teprve až poté bude moci být učiněn závěr, že ve věci doposud vedené pod sp. zn. 3 Nc 74/2009 je napadeno stejné rozhodnutí jako ve věci zapsané pod sp. zn. 2 Cad 122/2009. Pokud by k takové situaci došlo, musel by následně Městský soud v Praze podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. později podanou žalobu odmítnout pro překážku věci zahájené. Teprve až v případě, kdyby tak neučinil a o žalobách proti stejným rozhodnutím žalovaného jednal a rozhodl souběžně, představoval by takový postup vadu řízení před soudem. K takové situaci však nedošlo.

Napadené usnesení o neustanovení zástupce obsahuje všechny zákonné náležitosti a stěžovatelka je v něm náležitě označena, přičemž případné formální nedostatky rozhodnutí vydaných v jiných soudních řízeních nejsou pro účely projednávané věci rozhodné. Výzva k předložení tiskopisu vzoru 060, která je založena na č. 1. 20 soudního spisu, skutečně nebyla opatřena jménem a podpisem osoby, jež odpovídala za správnost jejího vyhotovení. Tato skutečnost však nemohla mít žádný vliv na posouzení věci, neboť uvedená výzva byla vydána v souladu se zákonem.

Stížnostní námitky o vadách řízení před Městským soudem v Praze tedy nelze shledat důvodnými.

Další stížnostní námitkou je napadána správnost posouzení právní otázky o nutnosti dokládat nemajetnost pro každé jednotlivé soudní řízení formou vyplněného potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech i za situace, kdy nemajetnost byla již stejným způsobem prokázána v jiných věcech vedených ve stejnou dobu u téhož soudu. Tuto námitku lze podřadit pod důvod kasační stížnosti uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. může navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. může být od soudních poplatků osvobozen účastník, jenž doloží, že nemá dostatečné prostředky; přitom se nesmí jednat o návrh, který zjevně nemůže být úspěšný. Z uvedených zákonných ustanovení vyplývá, že pro ustanovení zástupce navrhovatel ve správním soudnictví je zapotřebí kumulativní splnění tří podmínek. První z nich je doložení nedostatečnosti prostředků navrhovatele, druhou potřeba ochrany jeho práv a třetí to, že se nejedná o návrh, který zjevně nemůže být úspěšný.

Ve vztahu k první podmínce pro ustanovení zástupce Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 5. 2009, č. j. 6 Ads 72/2009 - 144, který je dostupný na www.nssoud.cz, uvedl, že „*doložit nemajetnost je zapotřebí pro každé jednotlivé soudní řízení, v němž účastník žádá o osvobození od soudních poplatků či o ustanovení zástupce. Jeho majetkové poměry se totiž mohou v průběhu času měnit a formulář předložený v odlišném časovém období proto nemusí být relevantní pro posouzení majetkových poměrů v jiném soudním řízení.*“ Z tohoto závěru, který byl vysloven v jiné věci ve vztahu k stěžovateli, lze vycházet i nadále, neboť posuzování nedostatečnosti prostředků je ze své povahy velmi citlivé na měnící se skutková východiska. Nicméně v posuzovaném případě je skutkový stav specifický a velmi se odlišuje od věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 6 Ads 72/2009. V ní totiž nebylo vůbec prokázáno, že by se u téhož soudu vyskytl ve stejném období případ, v němž by byla potvrzením o osobních, majetkových a výdělkových poměrech nemajetnost stěžovatelky již doložena. Naproti tomu ve věci nyní projednávané byla napadeným usnesením Městského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2010, č. j. 3 Nc 74/2009 - 41, žádost stěžovatelky o ustanovení zástupce pro žalobní řízení zamítnuta, ačkoliv stejný předseda senátu měl již v této době k dispozici vyplněný tiskopis vzoru 060, na jehož základě usneseními ze dne 19. 10. 2009, sp. zn. 3 Nc 56/2009, a ze dne 19. 10. 2009 sp. zn. 2 Cad 146/2008, na které bylo poukázáno v kasační stížnosti a jež se nacházejí ve spise Městského soudu v Praze sp. zn. 3 Nc 59/2009, připojeného ke spisu Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 As 3/2010, stěžovatelce zástupce ustanovil. Stejný předseda senátu téhož soudu tedy vydal protichůdná rozhodnutí, ačkoliv mu muselo být zřejmé, že během tak krátké doby se nemohly majetkové poměry stěžovatelky výrazně změnit. Pro účely posuzované věci tak bylo možné vycházet z potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech založeného ve věcech sp. zn. 3 Nc 56/2009 a sp. zn. 2 Cad 146/2008. Za tohoto shodného skutkového stavu měl tedy Městský soud v Praze učinit závěr, že stěžovatelka také v posuzovaném případě splňovala první podmínku pro ustanovení zástupce pro žalobní řízení spočívající v doložení nedostatečnosti prostředků. Takto však Městský soud v Praze v nyní projednávané věci nepostupoval, v důsledku čehož porušil princip stejného rozhodování ve vztahu k témuž účastníku, jenž je výrazem zásady legitimního očekávání a zákazu svévole (srov. kupř. nález Ústavního soudu ze dne 11. 5. 2005, sp. zn. II. ÚS 487/03, dostupný na <http://nalus.usoud.cz>).

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Proto podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. napadené usnesení zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení. V něm je Městský soud v Praze podle § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán výše vysloveným právním názorem.

Proto bude vycházet z toho, že první podmínka pro ustanovení zástupce stěžovatelce pro žalobní řízení spočívající v doložení nedostatečnosti prostředků byla splněna. V dalším řízení tak posoudí jen naplnění zbývajících podmínek pro vydání takového rozhodnutí.

V novém rozhodnutí pak Městský soud v Praze podle § 110 odst. 2 věty první s. ř. s. rozhodne i o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. března 2010

JUDr. Marie Turková
předsedkyně

senátu